1964
ଜାନୁଆରୀ 24

ଫଦ୍ଧୀ

ବନାମ

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

(ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା ଏବଂ ରଘୁବର ଦୟାଲ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ)

ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏତଲା - ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣୀୟତା - ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872 (1872 *ର* 1) *ଧାରାଗୁଡ଼ିକ* 21, 25 - *ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା,* 1898 (1898 *ର V*), *ଧାରା* 162

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏତଲା ଅନୁସାରେ, ତାଙ୍କ ସାବତ ପୁଅର ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ଦୋଷୀ ଭାବେ ସୂଚିତ ଅନ୍ୟ ତିନି ଜଣଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଗିରଫ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତଦନ୍ତର ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏତଲାକୁ ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ନଥିରେ ଏହାକୁ ସାମିଲ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ : ଯୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ବଳ ନଥିଲା । ଏହି ବିବୃତ୍ତିଟି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି କିମ୍ବା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ କୌଣସି ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ବୟାନ ନଥିଲା । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 25 ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 162 ଏହାର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ବାରଣ କରେ ନାହିଁ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସ୍ୱୀକାର କରୁଥିବା କେତେକ ତଥ୍ୟ, ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିଲା, ଯଥା, କିପରି ଏବଂ କାହା ଦ୍ୱାରା ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବୟାନ ସଠିକ୍ ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଅଭିଯୋଜକ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କେତେକ ବୟାନର ସଠିକତାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଆଦିର ଏହା ଏକ ବିବୃତ୍ତି ଅଟେ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱୀକୃତିଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ ଏବଂ କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଦଲ ସିଂହ ବନାମ *ରାଜା ସମ୍ରାଟ,* L. R. 44 I.A. 137, ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ।

ନିସାର ଅଲ୍ଲୀ ବନାମ *ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ* [1957] S.C.R. 657, ବିଚାରଣୀୟ ଏବଂ ପ୍ରଭେଦ୍ୟ ।

ରାଜ୍ୟ ବନାମ *ବାଲାଚାନ୍ଦ* AIR. 1960 Raj. 101. *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ଶିବ ସିଂହ* A.I.R. 1962 Raj. 3 ଏବଂ *ଆଲୋହଦିଆ* ବନାମ *ରାଜ୍ୟ,* 1959 All. L.J. 340, ଉଲ୍ଲିଖିତ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 210/1963 ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 83/1963 ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ସଂଖ୍ୟା 4/1963ରେ ମଧ ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ (ଗ୍ୱାଲିୟର ନ୍ୟାୟପୀଠ) ଜୁଲାଇ 27,1963 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *କେ. କେ. ଲୁଥ୍ରା* ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଆଇ. ଏନ୍. ଶ୍ରଫ୍* ।

ଜାନୁଆରୀ 24, 1964 । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରଘୁବର ଦୟାଲ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରଘୁବର ଦୟାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା - ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ମୋରେନା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା I. P. C.ର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ କାଏମ ରହିଥିବା ତାଙ୍କ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧି ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫନ୍ଦୀ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ।

ବୁଦ୍ଧୁଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ଜୟବାଇ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ବୁଦ୍ଧୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଫନ୍ଦୀଙ୍କ ସହ ରହିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଫନ୍ଦୀ ଏବଂ ଜୟବାଇ ପ୍ରଥମେ ଆଗ୍ରାରେ ରହୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ପରେ ମୋରେନାକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲେ । ବୁଦ୍ଧୁଠାରୁ ଜୟବାଇଙ୍କର ଗୁଲାବ ନାମକ ଏକ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା । ଗୁଲାବକୁ 11 ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ତୋରଖେଡ଼ା ଗାଁରେ ତାଙ୍କ *ପିଇସା* ରାମଲେଙ୍କ ଘରେ ରହୁଥିଲା । ସେ *ସାୱନ,* 1961ରୁ ସେଠାରେ ରହୁଥିଲା ।

1963 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 21 ତାରିଖରେ ଜରାହ ଗାଁର ଏକ କୂଅରୁ ଗୁଲାବର ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେଦିନ ଅପରାହ୍ନ 5ଟା 15 ମିନିଟରେ ଏହା ମୋରେନାସ୍ଥିତ ଶବଗୃହରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବରଣୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରୁ ଏହା ଅପରାହ୍ନ 1 ବେଳେ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଡାକ୍ତର ନିଗମ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପରେ, ଖପୁରୀରେ ଏକ ଆଘାତ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷାର ଦୁଇ କିମ୍ବା ତିନି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ଆଘାତ କାରଣରୁ ବାଳକଟିର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି । ସେ ଅଦାଲତରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଫୁସଫୁସ କିମ୍ବା ପେଟ କିମ୍ବା କଣ୍ଠନଳୀ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟମା କାନରେ କୌଣସି ପାଣି ମିଳିନଥିଲା । ଏହା ଗୁଲାବର ବୁଡ଼ି ମରିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦେଉଛି ।

ତଦନ୍ତର ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଜଣେ ବନୱାରୀଙ୍କୁ ଗୁଲାବର ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତଦନ୍ତର କ୍ରମକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ରୋଚକ ଅଟେ । 1963 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 20 ତାରିଖ ରାତି 9ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୋଲିସ ଏହି ଅପରାଧ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଜେ ସରୋଇଚୋଲାସ୍ଥିତ ଥାନାକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାକୁ ଯାଇ ସେ ଏକ ଏତଲା ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ 1962 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 20 ତାରିଖ ସକାଳେ ହଡପାଇଙ୍କ *ଅଶ୍ୱତ୍ଥ* ଗଛ ନିକଟରେ ଥିବା କୂଅକୁ ଚାହିଁବାରୁ ସେ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ କୂଅରେ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ଏହାପୂର୍ବରୁ, ଶବକୁ ଦେଖିବା ଯାଏଁ ଘଟିଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ, ରାମଲେ, ଭନ୍ତା ଏବଂ ଜଣେ ସାଇକେଲ ଆରୋହୀ ଉପରେ ଗୁଲାବର ହତ୍ୟା ଆରୋପ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସୂଚନା ହିଁ ପୋଲିସକୁ କୂଅକୁ ନେବାରେ ଏବଂ ଶବ ଉଦ୍ଧାର କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା ।

ଦୋଷୀ ସୂଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଥା ରାମଲେ, ଭନ୍ତା ଏବଂ ସାଇକେଲ ଆରୋହୀଙ୍କୁ, ଯିଏ ଶ୍ୟାମା ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା, ଜାନୁଆରୀ 26 ସୁଦ୍ଧା ପୋଲିସ ଗିରଫ କରିଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ 8 ରୁ 11 ଦିନ ପାଇଁ ହାଜତରେ ରହିଥିଲେ । ଇତିମଧ୍ୟରେ, ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜାନୁଆରୀ 26ରେ ସରାଇଚୋଲା ଥାନାର ଥାନାଧିକାରୀ ଥିବା ରାଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହଙ୍କଠାରୁ, ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକ ନଜଫ ମୋହଦ ଖାନ ତଦନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକ ଜାନୁଆରୀ 27 ରେ ଫଦ୍ଦୀକୁ ଗିରଫ କରିଥିଲେ । ଯଥା ସମୟରେ, ଅନ୍ୟ ଗିରଫ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ

କରାଯାଇଥିଲା । ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଫଦ୍ଦୀ ଘରକୁ ନେଇଥିଲା ଏବଂ ଗୁଲାବର ଏକ ଯୋଡ଼ା ସର୍ଟସ ବାହାର କରି ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲା । ରାମଲେ, ଭନ୍ତା ଓରଫ ଧାନ୍ତା ଏବଂ ଶ୍ୟାମଲାଲଙ୍କୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷୀ ସଂଖ୍ୟା 15,4 ଏବଂ 5 ହିସାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି।

ଗୁଲାବକୁ କୂଅରେ ଫିଙ୍ଗି ହତ୍ୟା କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରଥମେ ଗୁଲାବକୁ ହତ୍ୟା କରି ପରେ ମୃତଦେହକୁ କୂଅରେ ଫିଙ୍ଗିବାକୁ ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ନ ଥିବାରୁ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଆଧାରିତ ଅଟେ । ବିଚାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣୀୟ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:

1. 19 ଜାନୁଆରୀ, 1962ରେ ପ୍ରାୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ଫଦ୍ଦୀ ରାମଲେଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା ସହିତ ପୁଅକୁ ପଠାଇବାକୁ ରାମଲେକୁ କହିଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଗୁଲାବ କ୍ଷେତରେ ଥିଲା । ଭୋଜନ ପରେ, ଯେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଫଦ୍ଦୀ ହଠାତ ପଳାଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ରାମଲେଙ୍କୁ ଗୁଲାବର ମା'ର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଥିଲା ଯେ ପୁଅକୁ କାହା ସହିତ ନ ପଠାଯାଉ । ଫଦ୍ଦୀ ଗୁଲାବକୁ ବଳପୂର୍ବକ କ୍ଷେତରୁ ଧରି ନେଇଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବନୱାରୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଫଦ୍ଦୀଙ୍କ ସହ ଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

2. ଜାନୁଆରୀ 19 ତାରିଖ ଅପରାହ୍ନରେ, ଫଦ୍ଦୀ ନେଇଯିବା ପରେ ଗୁଲାବକୁ ଜୀବନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳି ନଥିଲା । ଜାନୁଆରୀ 21 ତାରିଖ ପୂର୍ବାହ୍ନରେ ତାର ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏବଂ ଗୁଲାବ କିପରି ପରସ୍ପରଠୁ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଫଦ୍ଦୀ କୌଣସି ସନ୍ତୋଷଜନକ ଉତ୍ତର ଦେଇପାରି ନଥିଲା ।

3. ଗୁଲାବର ମୃତଦେହ କେଉଁଠାରେ ଥିଲା ତାହା ଫଦ୍ଦୀ ଜାଣିଥିଲା । ସେ ଦେଇଥିବା ସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ପୋଲିସ ମୃତ ଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲା । ଜାନୁଆରୀ 20 ତାରିଖ ସକାଳେ ଭାସୁଥିବା ଶବକୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିବା ତାର ବିବୃତ୍ତିଟି ମିଥ୍ୟା ଥିଲା, କାରଣ ଡକ୍ଟର ନିଗମଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତଦେହ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ପାଣି ଉପରକୁ ଆସିଥାଏ ଏବଂ ଭାସିବାକୁ ଲାଗେ । ଉଦ୍ଧାର ସମୟର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ ମୃତଦେହକୁ

ଭାସୁଥିବାର ଦେଖିପାରିନଥିଲେ ଏବଂ ଆଙ୍କୁଡା ସାହାଯ୍ୟରେ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

4. ଜୟବାଇ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଯଥା ଜିମିପାଳ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଗୁଲାବଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା ବୋଲି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା ।

5. ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ସର୍ଟସ ଯୋଡ଼ା ସେହି ଯୋଡ଼ା ଥିଲା ଯାହାକୁ ଫଦ୍ଦୀ ନେଇଯିବା ସମୟରେ ଗୁଲାବ ପରିଧାନ କରିଥିଲା ।

ଉକ୍ତ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅକ୍ତିଆରରୁ ସର୍ଟସ୍ ଯୋଡ଼ାର ଉଦ୍ଧାର ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଭର କରିନଥିଲେ, ଏବଂ ଆମେ ଠିକ୍ ଭାବୁଛୁ । ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅସମଞ୍ଜସ ଏବଂ ଅଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଭଗବାନ ସିଂହ ଏବଂ ରାମଲେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ତାକୁ ନେଇଯିବା ସମୟରେ ମୃତକ ଉକ୍ତ ସର୍ଟସ ଯୋଡ଼ା ପରିଧାନ କରିଥିଲେ । ଭଗବାନ ସିଂ ଚିହ୍ନଟ ପରୀକ୍ଷଣକୁ ଯାଇ ନଥିଲେ । ଗାଁରୁ ତାକୁ ନେଇଯିବା ସମୟରେ ମୃତକ ଏହି ସର୍ଟସ୍ ଯୋଡ଼ା ପିନ୍ଧିଥିବା ନେଇ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇନଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ଗୁଲାବର ହତ୍ୟା କରିଥିବା ବିଷୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହା ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଆମକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରମାଣଟି ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ଅଟେ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ । ତାଙ୍କ ସମାଲୋଚନାକୁ ଆମେ ବିଚାରକୁ ନେଇଛୁ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ପ୍ରମାଣକୁ ସଠିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମତ ରଖିଛୁ । ଆମକୁ ଏହା ଉପରେ ପୁନର୍ବାର ଆଲୋଚନା କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ତୋରଖେଡ଼ା ଗ୍ରାମସ୍ଥିତ ରାମଲେଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ଜାନୁଆରୀ 19 ତାରିଖ ଅପରାହ୍ନରେ ସେହି ଗ୍ରାମରୁ ଗୁଲାବକୁ ବଳପୂର୍ବକ ନେଇଥିବା କଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ ଏତଲା ଦାୟର କରିଥିବା ଏବଂ ଆଙ୍କୁଡା

ସାହାଯ୍ୟରେ କୂଅରୁ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିବା କଥାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉତମପୁରର ଜଣେ ଲଲ୍ଲା ରାମଙ୍କ ପ୍ରରୋଚନାରେ ସେ ଏତଲା ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ଏପରି ପ୍ରରୋଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ସେ କହି ନାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀ ଗୁଲାବଙ୍କୁ ତୋରଖେଡ଼ା ଗ୍ରାମରୁ ବଳପୂର୍ବକ ନେଇଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗକୁ ସେ ତାଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ରାମଲେ, ଭଜ୍ଜ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ୟାମଲାଲ ତାଙ୍କୁ ଜୀବନରୁ ମାରିଦେବାକୁ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ତଥା ଗୁଲାବଙ୍କ ଶରୀରରୁ ପାଇଜାମା ଏବଂ ହାଫ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ବାହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ବାଳକଟିକୁ ନିଜ ସହିତ ନେଇ ହାଡପାଇଙ୍କ *ଅଶ୍ୱତ୍ଥ* ଗଛ ନିକଟରେ ଥିବା କୂଅ ଉପରେ ବସିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଜକୁ ନିକଟରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ । ସେ କୂଅ ଭିତରକୁ କିଛି ଫିଙ୍ଗିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେହି ତିନି ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ନିଜେ ରାତି ସାରା ସେଠାରେ ବସି ରହିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରଦିନ ସକାଳେ କୂଅ ଭିତରକୁ ଚାହିଁ ତାଙ୍କ ପୁଅର ଶବକୁ କୂଅରେ ଦେଖିଥିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ମୋରେନା ଯାଇଥିଲେ, ଜଣେ ଓକିଲ, ଜବର ସିଂହ ଏବଂ ଜଣେ ଛୋଟେ ସିଂହଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ରାମଲେ, ଭଜ୍ଜ ଏବଂ ସାଇକେଲ୍ ଚାଳକଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଗୁଲାବଙ୍କୁ କୂଅ ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗି ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଆଣିଥିଲେ ।

ଏହି ରିପୋର୍ଟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିବୃତ୍ତି ନୁହେଁ । ସେ ଏପରି କିଛି କହି ନାହାଁନ୍ତି ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେ ପୁଅର ହତ୍ୟାକାରୀ ଥିଲେ । ଏହା ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଏତଲା ଯେଉଁଥିରେ ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜଣେ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କେହି ଆରୋପିତ, ମାମଲା ଦାୟର କରିଥାନ୍ତି । ବିଦ୍ୱାନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିକୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ରାମଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ହେତୁ ଗୁଲାବଠାରୁ ତାଙ୍କ ଅଲଗା ହେବାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଯେ ସେହି ବିବୃତ୍ତି ମିଥ୍ୟା ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା କାରଣ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ପ୍ରମାଣ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ସହିତ ଗୁଲାବକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଗୁଲାବର ନିଖୋଜ ହେବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଆବେଦନକାରୀ ରିପୋର୍ଟରେ ଯାହା କହିଥିଲେ, ସେ ନିଖୋଜ ହେବାର କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେଇନଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ, ସେ ଗୁଲାବକୁ ନିଜ ସହିତ

1964
ଫନ୍ଦୀ
ବନାମ
ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରଘୁବର ଦୟାଲ

ନେଇଯାଇଥିବା କଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ମାମଲାର ସେହି ଦିଗ ବିଷୟରେ, ରାମଲେ, ଶ୍ୟାମଲାଲ ଏବଂ ଭଗବାନ ସିଂଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିକୁ ନେଇ ପ୍ରମାଣଟି ସଂଗଠିତ ଯାହା ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କ ଶବ କେଉଁଠି ଅଛି ତାହା ଜାଣିଥିଲେ କାରଣ ସେ ବିବୃତ୍ତିରେ ଯାହା କହିଥିଲେ ତା' ଆଧାରରେ ପୋଲିସ ଜରାହ ଗାଁର କୂଅକୁ ଯାଇ ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲା । ସେ ଏହା ବିଷୟରେ କିପରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଆରୋପିତ ଅଦାଲତରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେଇନଥିଲେ । ବିଶେଷ କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଜ ଆଚରଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେ ବିବରଣୀରେ ଯାହା କହିଥିଲେ ତାହା ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ଯଥାର୍ଥ ରୂପେ ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ତାଙ୍କଠାରୁ ରାମଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଗୁଲାବକୁ ବଳପୂର୍ବକ ନେଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀ ସାଧାରଣତଃ ଯାଇଥାଆନ୍ତେ ଏବଂ କେବଳ ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିବାରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି ଏହା ବିଷୟରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତେ । ଯଦିଓ ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ ଏବଂ କୂଅ ଭିତରକୁ କିଛି ଫିଙ୍ଗିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପଳାୟନ କରୁଥିବାର ମଧ୍ୟ ଦେଖିଥିଲେ, ତେବେ ସାରା ରାତି ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଲୁଚି ରହିବାର କୌଣସି କାରଣ ନଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଗୁଲାବଙ୍କ ସହ ଅନିଷ୍ଟ କରିଥିଲେ ବୋଲି ସେ ସନ୍ଦେହ କରି ସେ ଯାହା ଦେଖିଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିର ସଠିକତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଜାନୁଆରୀ 20 ସକାଳେ କୂଅରେ ଭାସୁଥିବା ମୃତଦେହ ଦେଖିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଏତଲାଟି ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ ନଥିରେ ନିଆଯିବା ଅନୁଚିତ୍ । ଏହାର ସମର୍ଥନରେ, *ନିସାର ଅଲ୍ଲୀ* ବନାମ *ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ*(1) ଭାବରେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ବିଚାର କରିଛୁ ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ବଳ ଦେଖୁନାହୁଁ ।

(1) [1957] S. C. R. 657.

ଏହି ବିବୃତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ନୁହେଁ । ଏହା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତ୍ତି ନୁହେଁ । ଏହାର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 25 ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 162 ବାରଣ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ରିପୋର୍ଟ ହେଉଛି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେତେକ ତଥ୍ୟର ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି, ଯାହା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ, ଯଥା, କିପରି ଏବଂ କାହା ଦ୍ୱାରା ଗୁଲାବର ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କେତେକ ବିବୃତ୍ତିର ସଠିକତାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତ୍ତି ଠିକ୍ କି ନାହିଁ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରମାଣରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ । ଧାରା 17 ଏକ ମୌଖିକ କିମ୍ବା ପ୍ରାମାଣିକ ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ବିବୃତ୍ତି ରୂପେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଯାହା ବିଚାରଧୀନ ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଅନୁମାନର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥାଏ, ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଟେ ଯାହା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥାଏ । ସ୍ୱୀକୃତି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଟେ ବୋଲି ଧାରା 21ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଏବଂ ଏହାକୁ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇପାରିବ । ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ (c), (d) ଏବଂ (e) ରୁ ଧାରା 21 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ନିଜର ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ପ୍ରମାଣ କରିପାରିବେ ଯାହା ଧାରା 21ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସପକ୍ଷରେ ଯାଏ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ ।

ବହୁ ପୂର୍ବରୁ *ଦଲ୍ ସିଂ* ବନାମ *ରାଜା ସମ୍ରାଟ* ([1])ମାମଲାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଅନୁରୂପ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏପରି ଏତଲା ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ । ସେହି ମାମଲାରେ ପୃ.142ରେ କୁହାଯାଇଛି:

"ବିଚାର ବେଳେ ନିଜର ବିବୃତ୍ତି ଦେବା ସମୟରେ ଦଲ୍ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିବା କାହାଣୀକୁ ସେ ଦସ୍ତଖତ କରିଥିବା ଦସ୍ତାବିଜରେ, ଯାହା ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରାମାଣିକ ଅଟେ, ପୁଲିସକୁ ଦେଇଥିବା ବିବୃତ୍ତିରେ ଯାହା କହିଥିଲେ ତାହା ସହିତ ତୁଳନା କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏହି ବିବୃତ୍ତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ । କୌଣସି ଅର୍ଥରେ ଏହା ଏକ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ନଥିଲା । ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ଯାହା ଜଣାପଡ଼େ, ଏହା ହରଦୁଆରୁ ଜବଲପୁର ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଦଲ ସିଂହଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ରମଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅଭିଯୋଗ ଅଟେ ଯାହା ମୋହନ ଏବଂ ଝୁନିଙ୍କ

([1]) L. R. 44 I. A. 137

ବିରୋଧରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା କିମ୍ବା ଦୋଷାରୋପ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ବିବୃତ୍ତି ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଟେ......

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ ଯେ, ପରେ ଅଦାଲତରେ ଦଲ୍ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବୟାନ ସହିତ ଏହି ବୟାନ ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଏହି ଦସ୍ତାବିଜ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲା ବୋଲି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର କାହାଣୀ ଏବଂ ଦଲ୍ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିବା କାହାଣୀ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଦାଖଲ କରନ୍ତି ଯେ ସେହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟଠାରୁ କିଛି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । ଯଦି ଏପରି କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ତାହା ବିବୃତ୍ତିର ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ନାହିଁ । ଏହି ବିବୃତ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣୀୟ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହା ଏକ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ନଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ମାମଲା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଏହା ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା ।

*ନିସାର ଅଲ୍ଲୀ*ଙ୍କ ମାମଲାରେ(1) ତଥ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସାରିବା ପରେ ଅଦାଲତଙ୍କ ତରଫରୁ ମୁଖପାତ୍ର ଥିବା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର କହିଥିଲେ:

"ଏହି ବିବୃତ୍ତିର ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉପରେ ଏକ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି କାରଣ ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ଯିଏ ଜଣେ ସହ ଅପରାଧୀ ଥିଲେ । ଏକ ଏତଲା ଅସଲ ପ୍ରମାଣ ନୁହେଁ ଏବଂ କେବଳ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 157 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ସେହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 145 ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ । ବିଚାରବେଳେ ଯଦି ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କିମ୍ବା ବିରୋଧ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଏହା ପ୍ରମାଣ ନୁହେଁ ।"

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ ହିଁ ତାଙ୍କ ବିବୃତ୍ତି ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ଯେ 'ବିଚାର ବେଳେ ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯଦି ସେ ନିଜେ

(1) 1957 S. C. R. 657

ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି' ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ରୂପେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ । କିନ୍ତୁ ଆମକୁ ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆମ ଦ୍ୱାରା ସେହି ମାମଲାର ରେକର୍ଡରୁ ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସହ ଅପରାଧୀ, ଯାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏତଲା ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା ତାହା ନିସାର୍ ଅଲ୍ଲୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଏତଲାକୁ ସୂଚିତ କରେ ଯାହା ଏହାର ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ ବୋଲି ଏହାର ରାୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ଆଦୌ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ, ଦାଏର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଏତଲା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ, ଜଣେ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଶେଷ ବାକ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସହ ଅପରାଧୀ କୁଦ୍ରତୁଲ୍ଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏତଲାଟି ନିସାର ଅଲ୍ଲୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା ବୋଲି ଉକ୍ତିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ'ଣ ଅର୍ଥ ରଖିଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହା ନଥିଲା - ଯେହେତୁ ଏହା ସେହି ମାମଲାରେ ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ନଥିଲା - ଯେ ଏକ ଏତଲା ଯାହା ଏକ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ନୁହେଁ ତାହା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ 21 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ସେହି ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିବୃତି ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ *ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ବାଲଚାନ୍ଦ*(2) ଏବଂ *ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ଶିବ ସିଂହ*(1) ମାମଲାରେ ଏବଂ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଆଲ୍ଲାଡିଆ* ବନାମ *ରାଜ୍ୟ*(2) ମାମଲାରେ ଉକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ତେଣୁ, ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରୁଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏତଲାର ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉପରେ ଆପତ୍ତି ଭିତ୍ତିହୀନ ଅଟେ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି ।

---

(2) A.I.R. 1960 Raj 101.

(1) A.I.R. 1962 Raj 3

(2) 1959 All. L.J. 340.

1964
ଫଦ୍ଦୀ
ବନାମ
ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରଘୁବର ଦୟାଲ

ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଦିତ ପରିସ୍ଥିତି ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଗୁଲାବର ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ, ଯିଏକି ଶେଷ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ମୃତକକୁ ଜୀବନ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ଏବଂ ଯିଏ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ମୃତଦେହଟି କେଉଁଠି ପଡ଼ିଥିଲା, ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଲିଖିତ ବିବରଣୀରେ ସେ ଏହାକୁ ଜାଣିଥିବା ବିଷୟରେ ମିଥ୍ୟା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ କିପରି ମୃତକ ଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଅଦାଲତରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦେଇନଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ ।

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ